

Nuorten yrittäjyys ja talous NYT

Julkaisuvapaa pe 22.5.2026 klo 08.00

Tuore kysely: Nuorten näkemykset työelämästä jakautuvat – silti kolme neljästä uskoo löytävänsä paikkansa

Nuorten näkemykset työelämästä jakautuvat voimakkaasti taustan mukaan. Tuoreen kyselyn mukaan erot näkyvät erityisesti perhetaustan, sukupuolen ja nuorten yhteenkuuluvuuden kokemusten kautta. Tiedot käyvät ilmi vuoden 2026 laajasta NYT Nuorten tulevaisuusraportti -kyselytutkimuksesta, joka perustuu yli 6 400 nuoren vastauksiin.

Kevään alussa NYT Nuorten tulevaisuusraportin kyselyyn vastasi 6 435 yläkoululaista sekä toisen asteen opiskelijaa eri puolilta Suomea. Nuorten yrittäjyys ja talous NYT teetti kyselyn yhteistyössä LähiTapiolan kanssa. Aineistonkeruusta ja analyysistä vastasi Taloustutkimus.

Tulosten mukaan vanhempien työtilanne ja yhteenkuuluvuuden tunne esimerkiksi koulua kohtaan ovat yhteydessä siihen, miten nuori positiivisesti tai varautuneesti suhtautuu tulevaan työelämään ja omiin mahdollisuuksiinsa.

Nuorten ajatukset tulevaisuudesta ja työelämästä ovat vahvasti eriytyneitä. Taustalla vaikuttavat monet tekijät, kuten kotitausta, hyvinvointi sekä yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden kokemukset. Niistä nuorista, joiden kummatkaan vanhemmat eivät olleet töissä tai nuori ei tiennyt vanhempiensa työllisyystilannetta 61 % uskoi omaavansa hyvän tulevaisuuden. Vastaava luku oli 77 % niiden vastaajien kohdalla, joiden kummatkin vanhemmista olivat työelämässä. Vastaavia eroja nähtiin myös muiden tulevaisuutta ja työelämää koskevien väittämien kohdalla.

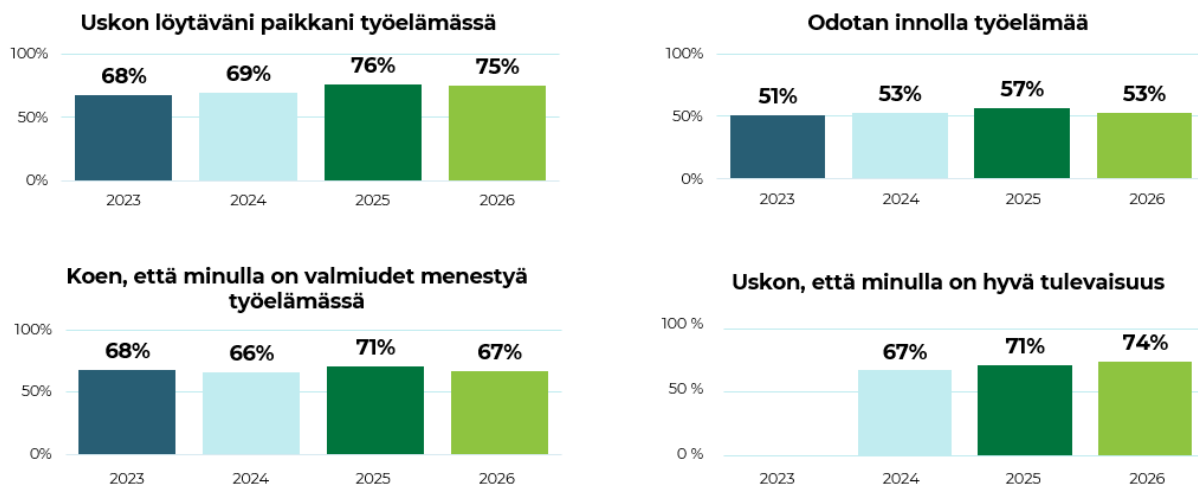
Myös työkokemus jakautuu nuorten kesken epätasaisesti. Vastaajista puolella (50 %) oli työkokemusta viimeisen vuoden ajalta, kun taas puolella ei ollut. Tuloksien perusteella aiempi työkokemus oli yhteydessä myönteisimpiin asenteisiin työtä kohtaan sekä vahvempaan uskoon omiin työelämävalmiuksiin. Myös huoli työelämän kuormittavuudesta oli matalampaa niillä, jotka olivat kerryttäneet työkokemusta viimeisen vuoden aikana.

”Kysely osoittaa, että nuoret eivät muodosta yhtenäistä joukkoa. Taustatekijät linkittyvät siihen, miten nuoret arvioivat tulevaisuuttaan. Tulokset nostavat esiin kysymyksen siitä, miten tasavertaisesti nuoret pääsevät kartuttamaan työelämäkokemuksia jo ennen varsinaista työuraa. Kyse ei ole vain yksilöiden asenteista, vaan siitä, miten nuoret kokevat yhteenkuuluvuutta lähiympäristöönsä ja millaisia mahdollisuuksia he siinä tunnistavat”, kommentoi NYT:n erityisasiantuntija ja tulevaisuusraportista vastaava **Lauri Vaara**.

Nuoret odottavat työelämää, mutta odotukset aiempaa maltillisempia

Vaikka yleinen maailmantilanne on koetellut nuoria, usko omaan pärjäämiseen on NYT:n tulevaisuusraportin mukaan aivan viime vuosina vahvistunut. NYT Nuorten tulevaisuusraporttiin vastanneista 74 % arvioi oman tulevaisuutensa hyväksi. Kasvua vuoteen 2025 on seitsemän prosenttiyksikköä. Lisäksi tämän kevään vastaajista peräti **83 %** koki voivansa vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa.

Myönteinen kehitys ei kuitenkaan yltänyt nuorten työelämäodotuksiin. Vielä vuoden 2025 kyselyn tuloksissa nähty positiivinen kasvutrendi työelämäasenteissa kääntyi hienoiseen laskuun. Vain joka toinen nuori odotti työelämää innolla – silti kolme neljästä uskoi löytävänsä paikkansa.

Myönteisten työelämäodotusten notkahduksesta huolimatta työelämään liittyvät huolenaiheet eivät kuitenkaan ole lisääntyneet viimeisen kolmen vuoden aikana. Vuonna 2024 vastaajista 37 % pelkäsi työelämän olevan liian raskasta, kun vastaava luku oli tämän vuoden kyselyssä 34 %.

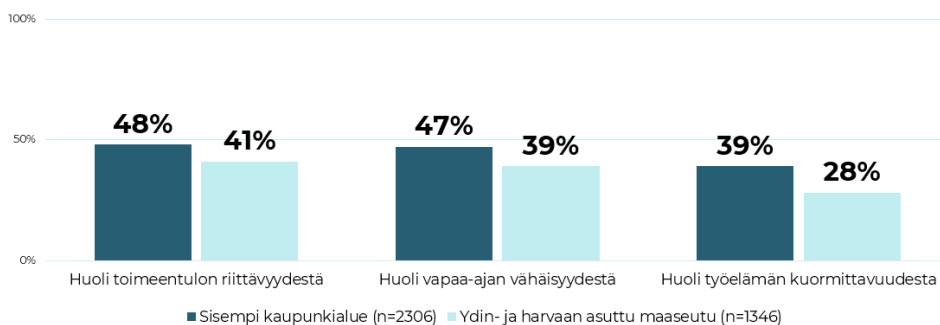
”Tulokset kertovat, että nuorten tulevaisuudenusko rakentuu arjen mahdollisuuksista. Kun yritykset tarjoavat nuorille kesätöitä, ne eivät ainoastaan anna ensimmäistä palkkakuittia, vaan vahvistavat odotusta siitä, että omalla osaamisella voi pärjätä tulevaisuudessa. Samalla työyhteisöön kuulumisen kokemus voi olla nuorelle ratkaiseva lisäten luottamusta itseensä, muihin ja edessä olevaan työelämään. Yrityksillä on tärkeä rooli myös siinä, että ne voivat auttaa nuoria ymmärtämään työelämän vaatimuksia ja mahdollisuuksia paremmin”, sanoo LähiTapiolan työhyvinvointipäällikkö **Matti Räsänen**.

Asuinalue vaikuttaa työelämäodotuksiin

Tämän vuoden tuloksissa nousi esille kiinnostavia alueellisia eroja liittyen työelämähuoliin. Tulevaisuusraportin mukaan työelämä huolettaa enemmän kaupungeissa kuin maaseuduilla eläviä nuoria. Harvempaan asutulla alueella asuvat nuoret olivat selkeästi vähemmän huolissaan toimeentulon riittävydestä, vapaa-ajan vähäisyydestä sekä työelämän kuormittavuudesta kuin kaupunkialueilla asuvat vastaajat.

Nuorten ajatuksia työelämän huolenaiheista: kaupunki vs. maaseutu

(5 ja 4 vastanneiden %-osuudet)

Yhteys asuinalueeseen vahvistaa työelämäodotuksia

Tulevaisuusraportin mukaan mielen hyvinvoinnilla ja yhteenkuuluvuuden kokemuksilla on selvä yhteys työelämäodotuksiin. Niistä nuorista, jotka kokivat vahvaa yhteenkuuluvuutta esimerkiksi omaan asuinpaikkakuntaansa, 85 % uskoi löytävänsä oman paikkansa työelämästä. Vastaavasti näin koki vain 51 % niistä vastaajista, joiden yhteenkuuluvuus asuinpaikkaan oli heikkoa.

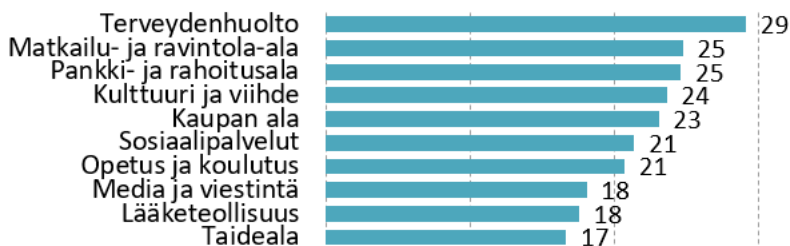
”Tulokset viittaavat siihen, että hyvinvoinnin haasteet heikentävät nuorten tulevaisuudenuskoa myös työelämän osalta. Siksi nuorten osallisuuden vahvistaminen on tärkeää. NYT-järjestömme edistää tätä esimerkiksi Yrityskylä-toiminnan kautta ja vahvistamalla nuorten yhteyksiä oman alueen toimijoihin ja tuomalla samalla kouluja ja työelämää lähemmäs toisiaan”, Lauri Vaara toteaa.

Terveystenhuolto, matkailun ala ja pankki kiinnostivat – luovat alat menettivät vetovoimaa

Nuoria kiinnostavissa aloissa korostuvat taloudellinen turva ja merkityksen kokeminen. Kärjessä korostuvat erityisesti:

- sosiaali- ja terveysalat, joiden suosio on palautunut vuoden 2021 tasolle
- kaupan ala sekä pankki- ja rahoitusala, joiden vetovoima on kasvanut viime vuosina

Sen sijaan taide- ja media-alojen kiinnostus on heikentynyt, mikä viittaa muutokseen nuorten arvostuksissa kohti vakaampaa toimeentuloa tarjoavia aloja.

Sukupuoliroolit näkyvät työelämäasenteissa

Sukupuolten väliset erot tulevaisuutta ja työelämää koskeissa ajatuksissa ovat selkeät.

”Pojat suhtautuvat huolettomammin ja optimistisemmin tulevaisuuteensa työelämässä kuin muut sukupuolet”, kuvailee NYT:n Lauri Vaara.

Tulevaisuusraportin mukaan poikien näkemykset tulevasta ovat myös muita vastaajia suoraviivaisempia: pojat tunnistivat muita ryhmiä vähemmän itseään kiinnostavia ammattialoja ja vuoden 2025 tulevaisuusraportin tuloksista selvisi, että he myös tunsivat eri alavaihtoehtoja vähemmän kuin tytöt.

Nuorten asenteet sukupuolen roolista työelämässä ovat kaksijakoisia: 71 % on sitä mieltä, ettei sukupuolella pitäisi olla merkitystä ammatinvalinnassa, silti 44 % kokee, että tietyt ammatit sopivat paremmin toiselle sukupuolelle. Erot ovat suuria vastaajien välillä: pojista näin ajattelee 58 %, tytöistä 29 %.

Erot sukupuolten välillä ovat merkittäviä:

- pojista 64 % ajattelee, että osa ammanteista sopii paremmin miehille

- tytöistä näin ajattelee vain 27 %

Käytännössä sukupuolittuneet alaharkinnat näkyvät edelleen vahvasti: pojat suosivat teknologia-aloja ja tytöt hoiva- ja palvelualoja. Samaan aikaan yli puolet (54 %) nuorista kertoo olevansa valmis hakeutumaan myös oman sukupuolensa kannalta epätyypillisille aloille.

Yrittäjyys kiinnostaa nuoria

Nuorten suhtautuminen yrittäjyyteen on myönteistä, sillä 63 % pitää yrityksiä tärkeinä yhteiskunnalle ja 44 % voisi kuvitella toimivansa yrittäjänä. Lähes puolet eli 43 % nuorista toivoi lisää yrittäjyysopetusta kouluun.

Taustaa tutkimuksesta

NYT Nuorten tulevaisuusraportti on Nuorten yrittäjyys ja talous NYT:n vuosittain toteuttama kyselytutkimus, jossa selvitetään nuorten näkemyksiä tulevaisuudesta, työelämästä ja omista valinnoistaan.

Aineistonkeruusta ja analyysistä vastasi Taloustutkimus. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä LähiTapiolan, Opetushallituksen ja Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry:n kanssa, ja sen valmistelussa olivat mukana myös Helsingin yliopisto ja Åbo Akademi.

Tulevaisuusraportin tulokset eri vuosilta: www.nuortennyt.fi/tulevaisuusraportti

Lisätietoja:

Lauri Vaara

Erityisasiantuntija, tutkimus

lauri.vaara@nuortennyt.fi

044 0772 373

Kaisa Huikuri

Viestintäjohtaja

kaisa.huikuri@nuortennyt.fi

045 7734 9347